# AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2022/298 ÁLLÁSFOGLALÁSA

**(2021. október 21.)**

**az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség 2019. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel**

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

– tekintettel az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség 2019. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára,

– tekintettel az Európai Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottsága által a Frontexet érintő, az alapvető jogok állítólagos megsértésével kapcsolatos tényfeltáró vizsgálatról szóló jelentésre,

– tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,

– tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság véleményére,

– tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság második jelentésére (A9-0270/2021),

A. mivel az Unió minden szervének, hivatalának és ügynökségének átláthatónak és az európai polgárok előtt elszámoltathatónak kell lennie a rájuk bízott pénzeszközök tekintetében;

B. mivel a Parlamentnek a költségvetési mentesítési eljárás tekintetében betöltött szerepét az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ), az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet ([1]) és az (EU) 2019/715 felhatalmazáson alapuló rendelet ([2]) határozza meg;

1. kiemeli annak fontosságát, hogy felelősen és átlátható módon járjon el az Unió költségvetésének végrehajtása során;

2. emlékeztet a Parlament költségvetési mentesítési eljárás tekintetében betöltött szerepére, amelyet az EUMSZ, az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet és a Parlament eljárási szabályzata határoz meg;

3. emlékeztet arra, hogy a Parlament 2021. április 28-án elfogadta az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (az ügynökség) 2019. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítés elhalasztásáról szóló, (EU, Euratom) 2021/1613 rendeletet ([3]); felszólítja az ügynökséget, hogy rendszeresen tegyen jelentést a mentesítésért felelős hatóságnak az (EU) 2021/1615 állásfoglalásban ([4]) foglalt ajánlások végrehajtása érdekében tett intézkedésekről és a végrehajtás ütemezéséről; felkéri az ügynökséget, hogy a mentesítésért felelős hatóság kérésére negyedévente terjessze elő e jelentéseket;

4. megjegyzi, hogy az ügynökség készített egy előzetes üzletmenet-folytonossági tervet, és hogy az ügynökség válaszának időpontjában a tervet végleges finomhangolásnak vetették alá azzal a céllal, hogy azt 2021 második negyedévének végéig elfogadják; kéri az ügynökséget, hogy az üzletmenet-folytonossági terv végrehajtásának állásáról tegyen jelentést a mentesítésért felelős hatóságnak;

5. üdvözli az ügynökség arra irányuló folyamatos erőfeszítéseit, hogy az átalakításával és digitalizációjával összhangban létrehozza az ügynökség által előállított valamennyi dokumentum nyilvántartását; üdvözli, hogy az ügynökség proaktívan közzétette honlapján a kulcsfontosságú dokumentumokat, és azokat a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés nyilvántartásán keresztül hozzáférhetővé tette; kéri az ügynökséget, hogy továbbra is javítsa a

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

([2]) A Bizottság (EU) 2019/715 felhatalmazáson alapuló rendelete (2018. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés és az Euratom-Szerződés keretében létrehozott és az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet 70. cikkében említett szervekre vonatkozó pénzügyi keretszabályzatról (HL L 122., 2019.5.10., 1. o.).

([3]) Az Európai Parlament (EU, Euratom) 2021/1613 határozata (2021. április 28.) az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség 2019. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről (HL L 340., 2021.9.24., 324. o.).

([4]) Az Európai Parlament (EU) 2021/1615 állásfoglalása (2021. április 29.) az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség 2019. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel (HL L 340., 2021.9.24., 328. o.).

dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférést, és a jövőben tartózkodjon attól, hogy az információhoz való hozzáférés iránti kérelmeken alapuló bírósági ügyekben megpróbálja megpróbálja megtéríttetni a kérelmezőkkel a külső ügyvédek esetenként aránytalanul magas költségeit; e tekintetben emlékeztet arra, hogy az (EU) 2021/1615 állásfoglalás felszólította az ügynökséget, hogy vonja vissza a jogi díjak behajtására vonatkozó felszólítását a Törvényszék T-31/18. sz. ügyében; megjegyzi, hogy a Számvevőszék csökkentette a jogi díjakat az ügynökség eredeti követeléséhez képest; emlékezteti az ügynökséget, hogy a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban járjon el egyrészt azáltal, hogy megfelel a bírósági végzéseknek, másrészt pedig azáltal, hogy nem alkalmaz ilyen ügyekben külső ügyvédeket; felhívja az ügynökséget, hogy kerülje el az indokolatlanul magas jogi költségeket, és biztosítsa, hogy behajtásuk a jövőben elfogadható keretek között maradjon;

6. emlékeztet a Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottsága véleményének 2021. február 25-i következtetéseire, amelyek ahhoz a döntéshez vezettek, hogy elhalasztják az ügynökség 2019. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítés megadását „mindaddig, amíg ezeket a kérdéseket az ügynökség nem tisztázza és ismerteti megfelelően, illetve amíg az OLAF vizsgálata be nem fejeződik”; hangsúlyozza, hogy a mentesítés elhalasztásával a Parlament további hat hónapot adott az ügynökségnek, hogy az (EU) 2021/1615 állásfoglalásban felmerült különböző kérdéseket megválaszolja;

***A Számvevőszék által azonosított, kiadásokkal kapcsolatos problémák***

7. emlékeztet a Számvevőszéknek az operatív tevékenységekre vonatkozó finanszírozási megállapodásokkal kapcsolatos azon megállapítására, hogy a berendezésekkel kapcsolatos kiadások visszatérítése továbbra is a tényleges költségeken alapult, és ezzel összefüggésben az alátámasztó bizonyítékok, például számlák hiányának problémájára; emlékeztet arra, hogy ezt a problémát a 2018. évi mentesítés is azonosította, amely során a Számvevőszék az egységköltségen alapuló megközelítés alkalmazását javasolta; megjegyzi, hogy az „egységköltségen alapuló megközelítés” olyan egyszerűsített költségelszámolási lehetőség, amelynek esetében a tényleges költségek visszatérítésével kapcsolatos problémák kiküszöbölése érdekében a nehéz műszaki berendezések használati árát előre meghatározott módszertan alapján határozzák meg; üdvözli, hogy az ügynökség két tagállammal közösen tesztelte a nehéz műszaki berendezésekre vonatkozó egységköltség-megközelítést; megjegyzi, hogy a nehéz műszaki berendezésekkel kapcsolatos kísérleti projektek feltárták, hogy az egységköltség-alapú megközelítés növelte az összköltséget, és sajnálja, hogy az ügynökség arra a következtetésre jutott, hogy nehéz berendezések esetében nem valósítható meg az egységalapú visszatérítésre való átállás; sajnálja, hogy az alátámasztó bizonyítékok hiányának problémáját nem sikerült megoldani, és emlékezteti az ügynökséget, hogy ne fogadja el a számlákkal alá nem támasztott költségtérítési igényeket; felhívja az ügynökséget és a Bizottságot, hogy vizsgálják felül a Számvevőszék ajánlását, és vitassák meg a Számvevőszékkel a nehéz műszaki eszközökre vonatkozóan az egységköltségen alapuló kísérleti projektek eredményeit annak megállapítása érdekében, hogy miként oldható meg az alátámasztó bizonyítékok hiányának problémája; emlékezteti az ügynökséget és a Bizottságot, hogy általános elvként el kell kerülni minden szükségtelen bürokratikus terhet;

8. tudomásul veszi az ügynökség válaszát a mentesítésért felelős hatóságnak az építési munkákkal kapcsolatos kifizetésekre vonatkozó mechanizmusainak felülvizsgálatáról, és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvének való megfelelésre irányuló felszólításról; tudomásul veszi az ügynökség beszámolóját, hogy a pénzügyi folyamat egésze során olyan mechanizmust vezettek be, amely megakadályozza az ellenőrizetlen előfinanszírozási kifizetéseket; megjegyzi, hogy az ügynökség arról számolt be, hogy a központ létesítményeivel foglalkozó összes projektmenedzsert, operatív és pénzügyi szereplőt arra utasították, hogy ne hagyjanak jóvá és ne indítsanak el ilyen kifizetéseket, és hogy a pénzügyi ellenőröket is utasítsák az ilyen kifizetések elutasítására és arra, hogy javasolják az engedélyezésre jogosult tisztviselőknek is ezek elutasítását;

***A Számvevőszék 08/2021. sz. különjelentése: „A Frontex által a külső határok igazgatásához nyújtott támogatás: eddig nem eléggé hatékony”***

9. aggodalommal veszi tudomásul „A Frontex által a külső határok igazgatásához nyújtott támogatás: eddig nem eléggé hatékony” eddig nem eléggé hatékony” című, 08/2021. számú különjelentését ([5]); rámutat, hogy az ellenőrzési időszak 2016 végétől – amikor az (EU) 2016/1624 rendelet ([6]) értelmében az ügynökség új megbízatása hatályba lépett – 2020 végéig tart, így az teljes mértékben lefedi a jelenlegi, a 2019-re vonatkozó mentesítési eljárást, ám nem vette figyelembe a megbízatása teljesítése érdekében az ügynökség által tett néhány közelmúltbeli lépést; tudomásul veszi, hogy a Számvevőszék különjelentésének hatóköre nem terjedt ki az alapvető jogok ügynökség általi tiszteletben tartásának elemzésére, mivel ahhoz külön ellenőrzésre lenne szükség az ügy összetettsége miatt; kéri a Számvevőszéket, hogy a jövőben végezzen ilyen külön ellenőrzést;

([5]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_08/SR_Frontex_HU.pdf

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1624 rendelete (2016. szeptember 14.) az Európai Határ- és Parti Őrségről és az (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 863/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 2007/2004/EK tanácsi rendelet és a 2005/267/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 251., 2016.9.16., 1. o.).

10. aggodalommal állapítja meg, hogy a Számvevőszék a 08/2021. sz. különjelentésében számos hiányosságot tárt fel az ügynökségnek a Számvevőszék által felsorolt elsődleges tevékenységeivel kapcsolatban, nevezetesen a helyzetmegfigyeléssel, a kockázatelemzéssel, a sebezhetőségi értékeléssel, a közös műveletekkel és a gyorsreagálási határvédelmi intervenciókkal, a visszaküldési műveletekkel és az ügynökség képzésével, valamint az ügynökség kiadásainak exponenciális növekedését megelőző igény- és hatásvizsgálatok hiányával kapcsolatban; aggodalmát fejezi ki amiatt is, hogy az ügynökség nem hozott meg minden szükséges intézkedést ahhoz, hogy a szervezetet oly módon alakítsa át, hogy az teljes mértékben végre tudja hajtani az (EU) 2016/1624 rendelet szerinti megbízatását; megjegyzi továbbá, hogy a Számvevőszék rávilágított az ügynökségnek az (EU) 2019/1896 rendelet ([7]) szerinti megbízatásával kapcsolatos jelentős kockázatokra; emlékeztet arra, hogy az ügynökség 2016-os és 2019-es megbízatása részben átfedi egymást, ami – a Számvevőszék megállapítása szerint – hatással lehetett a végrehajtásukra;

11. megjegyzi, hogy az (EU) 2016/1624 rendelet hatálybalépése után mindössze két évvel a Bizottság az ügynökségre irányuló új rendeletjavaslatot terjesztett elő, anélkül, hogy az új jogszabályra vonatkozóan hatásvizsgálatot készített volna; felhívja a Bizottságot és az ügynökséget, hogy mielőbb találjanak megfelelő megoldást az ügynökség (EU) 2019/1896 rendelet szerinti megbízatásának megfelelő és időben történő végrehajtására, sürgeti a Bizottságot és a Számvevőszéket, hogy rendszeresen értékeljék az ügynökség és a tagállamok teljesítményét a javításra szoruló területek azonosítása érdekében, többek között az ügynökség tevékenységeinek jogalapjában, valamint az elért eredmények és hatások fényében;

12. aggodalommal veszi tudomásul a Számvevőszék azon következtetését, hogy az ügynökség operatív jelentései nem tájékoztatják megfelelően a döntéshozókat, mivel nem áll rendelkezésre információ a tényleges költségekről és teljesítményről;

13. aggodalommal veszi tudomásul a Számvevőszék azon következtetését, hogy bár működőképes információcsere-rendszer áll rendelkezésre releváns migrációs információk nyújtására a külső határokon kialakult helyzetről és az irreguláris bevándorlás kezelésének támogatására, az mégsem működött elég jól ahhoz, hogy pontos, teljes körű és naprakész helyzetismeretet biztosítson az Unió külső határaival kapcsolatban; sajnálja, hogy a határokon átnyúló bűnözésre vonatkozóan még nem hoztak létre megfelelő információcsere-keretet, ami hatással van az ügynökség és a tagállamok azon képességére, hogy gyorsan reagáljanak a felderített fenyegetésekre; megjegyzi, hogy az ügynökség időszerű és releváns migrációs információkat küld a külső határok helyzetéről, és tájékoztatást nyújt konkrét eseményekről; aggodalmát fejezi ki azonban az Unió külső határainál a teljes helyzetfelismerést aláásó komoly hiányosságok miatt, amilyen például az információk, a határellenőrzési eszközökre vonatkozó műszaki szabványok, a határokon átnyúló bűncselekmények bejelentésének közös jegyzéke és az Unió légi határain fennálló helyzetről szóló, közel valós idejű információk hiánya, valamint a közös integrált kockázatelemzési modell frissítésének késedelme; hangsúlyozza, hogy ez utóbbi észrevételeket nem lehet kizárólag az ügynökséghez intézni, hanem azokat a tagállamokkal és a Bizottsággal közösen kell orvosolni, különösen a közös integrált kockázatelemzési modellt illetően, mivel a jelentéstétel gyakorisága, formátuma, adatai vagy meghatározása tekintetében jelentős különbségek vannak a tagállamok között; megismétli a mentesítésért felelős hatóságnak az (EU) 2021/1615 állásfoglalásban megfogalmazott felhívását, hogy javítsa az Unió határait érintő helyzetekkel és incidensekkel kapcsolatos nyomon követést és jelentéstételt, többek között az emberi jogok esetleges megsértésével összefüggésben is;

14. tudomásul veszi a Számvevőszék azon következtetését, hogy az 1052/2013/EU rendeletben ([8]) nem szerepel minden érintett hatóság (például vámhatóság);

15. tudomásul veszi a Számvevőszék azon következtetését, hogy az (EU) 2019/1896 rendelet jelentős további jelentéstételi követelményeket vezetett be a tagállamok számára, amelyek előírják a tagállamoktól származó adatoknak az EUROSUR adatbázisába történő automatizált továbbítását; tudomásul veszi a tagállamok azon kijelentését, hogy az ügynökség közvetlen részvétele ebben az automatizálásban még nem nyilvánvaló;

16. aggodalmát fejezi ki a Számvevőszék ama megállapítása miatt, hogy az ügynökség nem nyújtott megfelelő tájékoztatást tevékenységeinek hatásáról vagy költségeiről; és hogy az ügynökség nem végezte el a közös műveletek alapos értékelését, nem adott magyarázatot az eltérésekre, és nem határozta meg a forrásokban mutatkozó hiányosságok hatását, továbbá nem szolgáltatott információt közös műveletei tényleges költségeiről; kiemeli, hogy az átláthatóság és az elszámoltathatóság biztosítása érdekében az ügynökség köteles megfelelő tájékoztatást nyújtani tevékenységeinek hatásairól és költségeiről;

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete (2019. november 13.) az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2019.11.14., 1. o.).

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács 1052/2013/EU rendelete (2013. október 22.) az európai határőrizeti rendszer (EUROSUR) létrehozásáról (HL L 295., 2013.11.6., 11. o.).

***Feltételrendszer***

17. megjegyzi, hogy a Bizottság és az ügynökség elfogadta vagy részben elfogadta a Számvevőszék valamennyi ajánlását; felhívja az ügynökséget, hogy átfogóan és kellő időben foglalkozzon a Számvevőszék ajánlásaival, és tegyen jelentést a mentesítésért felelős hatóságnak az ezen ajánlások végrehajtása terén elért eredményekről; felhívja a költségvetési hatóságot, hogy helyezze tartalékba az ügynökség 2022. évi költségvetési előirányzatainak egy részét, amely csak az alábbi feltételek teljesülése esetén bocsátható rendelkezésre:

    a) felveszik az (EU) 2019/1896 rendelet 110. cikkével összhangban a fennmaradó 20, az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő, AD besorolású személyt;

    b) az (EU) 2019/1896 rendelet 107. cikkével összhangban három ügyvezetőigazgató-helyettest vesznek fel;

    c) az ügynökség igazgatótanácsa részletes eljárást fogad el az (EU) 2019/1896 rendelet 46. cikkének végrehajtására vonatkozóan;

    d) az Égei-tengeren az alapvető jogokkal és a jogi műveleti szempontokkal foglalkozó (FRaLO) munkacsoport ajánlásai nyomán benyújtják a súlyos eseményekről szóló jelentéstétel kiigazított mechanizmusát;

    e) az (EU) 2019/1896 rendelet 110. cikkével összhangban létrehozzák az alapvető jogok nyomon követésére szolgáló, teljes körűen működő rendszert;

    f) a Számvevőszék 08/2021. sz. különjelentésének 5. ajánlását sikeresen végrehajtották (határidő: 2021 vége);

    g) a Magyarországról történő visszaküldéssel kapcsolatos műveletekben közreműködő ügynökségi műveleteket mindaddig felfüggesztik, amíg és amint az Európai Unió Bírósága megállapítja, hogy a magyar hatóságok által hozott kiutasítási határozatok összeegyeztethetetlenek a visszatérési irányelvvel és az Európai Unió Alapjogi Chartájával ([9]);

    felhívja a költségvetési hatóságot, hogy értékelje az e feltételek teljesítése terén elért haladást egy 2022-ben az ügynökséget meglátogató tényfeltáró misszió keretében, amelyben részt vesznek a Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottságának tagjai; úgy véli, hogy e feltételek teljesítésének elmulasztása a 2020. évi pénzügyi évre vonatkozó mentesítés megtagadásának kockázatát is növeli; úgy véli továbbá, hogy a legutóbbi költségvetési egyeztetés során elért megállapodással összhangban a Bizottságnak erősebb ellenőrzési feladatokat kell gyakorolnia az ügynökségek felett; felszólítja a Bizottságot és az ügynökséget, hogy fejtsék ki, hogyan oldják meg a 2022. évi költségvetésben az azonosított hiányokat, beleértve a munkaerő-felvétel és a közbeszerzés terén;

***Az OLAF folyamatban lévő vizsgálata***

18. emlékeztet arra, hogy az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) megerősítette, hogy az OLAF az ügynökséget érintő vizsgálatot folytat; ismételten felhívja az ügynökséget, hogy teljes mértékben működjön együtt az OLAF-fal, és tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot minden fejleményről;

19. emlékeztet arra, hogy a Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottságának 2021. szeptember 1-jei ülésén a Bizottság Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatóságának főigazgató-helyettese kijelentette, hogy minden vizsgálat lezárult, és mindegyik azt a következtetést vonta le, hogy nincsenek a költségvetés vagy a pénzgazdálkodás helytelen kezelésre vagy az alapvető jogok megsértésére utaló nyomok, vagy hogy az ügynökség megtagadta volna a rendeletből eredő kötelezettségek teljesítését;

***Átláthatóság***

20. emlékeztet a Parlament azzal kapcsolatos aggályaira, hogy az ügynökség munkája szempontjából fontos iparágak képviselőivel 2018-ban és 2019-ben az ügynökséggel tartott találkozókon a képviselők többsége nem szerepel az uniós átláthatósági nyilvántartásban; rámutat az (EU) 2019/1896 rendelet 118. cikkére, amely előírja az ügynökség számára, hogy átláthatósági nyilvántartás révén biztosítsa az átláthatóságot a lobbitevékenységek vonatkozásában, és tegye közzé az érdekelt harmadik felekkel tartott összes találkozóját; üdvözli az ügynökség ügyvezető igazgatójának az ügynökség átláthatósági nyilvántartásáról szóló 2021. május 5-i határozatát; felhívja az ügynökséget, hogy rendszeresen számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak ezen eszközök végrehajtásáról és felhasználásáról;

([9]) 2020. december 17-i Bizottság kontra Magyarország ítélet, C-808/18, EU:C:2020:1029.

21. megjegyzi, hogy az ügynökségnek az (EU) 2019/1896 rendelet 114. cikkének (2) bekezdése értelmében proaktív átláthatóságot kell biztosítania; megjegyzi, hogy ez a cikk arról is rendelkezik, hogy ennek az átláthatóságnak korlátai vannak, mivel azt úgy kell biztosítani, hogy ne fedjék fel az operatív információkat, amelyek nyilvánosságra hozatala veszélyeztetné a műveletek céljának elérését; tudomásul veszi, hogy az ügynökség nem hozhat nyilvánosságra személyes adatokat a személyes adatok kezelésére vonatkozó, az (EU) 2016/679 rendelet ([10]) 5. cikkében előírt jogalap megsértésével; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson kötelező érvényű szabályokat az információk és adatok védelmére;

22. hangsúlyozza, hogy az átláthatóság mint a kölcsönös bizalom és a jó együttműködés előfeltétele általános szabályként vonatkozik az ügynökségre, a Bizottságra és a konzultációs fórumon részt vevő szervezetekre;

***Az alapvető jogok tiszteletben tartása***

23. emlékeztet, hogy az Európai Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottsága a közelmúltban létrehozta a Frontex ellenőrzésével foglalkozó munkacsoportját (FSWG); megjegyzi, hogy az FSWG 2021. július 14-én közzétette a Frontexet érintő, az alapvető jogok állítólagos megsértésével kapcsolatos tényfeltáró vizsgálatról szóló jelentését, amelynek célja az volt, hogy összegyűjtsön „minden releváns információt és bizonyítékot az alapvető jogok állítólagos megsértésével kapcsolatban, amelyekben az ügynökség részt vett, tudomása volt arról és/vagy nem járt el, a belső irányításról, a jelentéstételi eljárásokról és a panaszok kezeléséről"; megjegyzi, hogy az FSWG „nem talált meggyőző bizonyítékot a Frontex általi visszafordítások és/vagy kollektív kiutasítások közvetlen teljesítésére vonatkozóan a súlyos incidensek esetében, amelyeket az FSWG meg tudott vizsgálni"; emlékeztet arra, hogy az FSWG arra a következtetésre jutott, hogy az ügynökség „bizonyítékokkal rendelkezik az alapvető jogok megsértésére vonatkozó állítások alátámasztására azokban a tagállamokban, amelyekkel közös műveletet hajtott végre, de nem kezelte és követte nyomon haladéktalanul, éberséggel és hatékonyan ezeket a jogsértéseket", és hogy „következésképpen a Frontex nem akadályozta meg ezeket a jogsértéseket, és nem csökkentette az alapvető jogok jövőbeli megsértésének kockázatát sem"; emlékeztet egyúttal arra is, hogy az FSWG hiányosságokat tárt fel a tagállamokkal való együttműködés keretében, amelyek akadályozhatják az ügynökség alapvető jogokkal kapcsolatos kötelezettségeinek teljesítését, és kiemelte a tagállamok és a Bizottság felelősségét, az igazgatótanácsban betöltött szerepükön kívül is; tudomásul veszi különösen az alapvető jogokkal kapcsolatos feladatoknak az ügynökség és a tagállamok közötti megosztását; elismeri azokat a korlátokat, amelyekkel az ügynökség a gyakorlatban szembesült azzal kapcsolatban, hogy csak az ügynökség által finanszírozott vagy társfinanszírozott eszközök tekintetében vizsgálja meg az alapvető jogok tiszteletben tartását; hangsúlyozza, hogy az ügynökség személyzetének jogi egyértelműségre van szüksége, különösen a magas kockázatú tengeri kiküldetések során, és hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak jogi normákat és egyértelműséget kell biztosítaniuk az (EU) 2019/1896 rendelet végrehajtásával kapcsolatban a kiküldetések során felmerülő különböző helyzetekkel összefüggésben; megjegyzi ugyanakkor, hogy vizsgálatai során az FSWG megállapította, hogy a korábbi alapjogi tisztviselő által négy év alatt megfogalmazott ajánlásokat és tanácsokat az ügyvezető igazgató ([11]) figyelmen kívül hagyta, különösen az ügynökség magyarországi műveleteit illetően; felhívja az ügynökséget, hogy nyújtson be részletes jelentést a Parlamentnek az FSWG által tett ajánlások végrehajtására vonatkozó terveiről és az elért eredményekről;

24. megjegyzi, hogy „az FSWG azon az álláspontón van, hogy az igazgatótanácsnak sokkal proaktívabb szerepet kellett volna játszania az alapvető jogok megsértése súlyos kockázatának felismerésében és annak biztosításában, hogy a Frontex teljesítse a rendeletben rögzített, alapvető jogokkal kapcsolatos negatív és pozitív kötelezettségeit"; megjegyzi, hogy az FSWG „üdvözli az ügynökség által a jelentés megjelenését megelőző hónapokban az (EU) 2019/1896 rendeletnek való megfelelés érdekében kidolgozott új belső eljárásokat és szabályokat, de sürgeti mindkét szereplőt, hogy belső struktúráinak és kommunikációjának, valamint a fogadó tagállamokkal való együttműködésnek a felülvizsgálata révén fokozzák tovább az ügynökség alapvető jogoknak való megfelelését"; megjegyzi, hogy az FSWG „hangsúlyozza a tagállamok és a Bizottság felelősségét, az igazgatótanácsban betöltött szerepükön kívül is";

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

([11]) A Frontexet érintő, az alapvető jogok állítólagos megsértésével kapcsolatos tényfeltáró vizsgálatról szóló jelentés, 3D. pont, Az ügyvezető igazgató szerepe, ajánlások:„– Az FSWG mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az ügyvezető igazgató nem reagált az alapjogi tisztviselő által négy év alatt megfogalmazott aggályokra, ajánlásokra, véleményekre vagy észrevételekre, illetve nem követte nyomon azokat.".

25. kiemeli, hogy a képviselőknek hozzáférésük volt azokhoz az információkhoz, amelyek alapján az FSWG megállapította, hogy „az ügyvezető igazgató nem működött együtt az Európai Határ- és Parti Őrségről szóló rendelet egyes rendelkezéseinek, különösen az alapvető jogoknak való megfelelés biztosítása érdekében"; az FSWG sajnálatát fejezte ki amiatt is, hogy az ügynökség „ismételten elutasítja az újonnan elfogadott rendeletnek való megfelelés biztosítására irányuló bizottsági ajánlások végrehajtását;

***Az európai ombudsman vizsgálata***

26. üdvözli az európai ombudsman által az alapvető jogok állítólagos megsértésének bejelentésére szolgáló ügynökségi panasztételi mechanizmussal és az alapjogi tisztviselővel kapcsolatban az OI/5/2020/MHZ sz. ügyben folytatott vizsgálat következtetéseit; megjegyzi, hogy az európai ombudsman nem döntött úgy, hogy tovább viszi az ügyet; megjegyzi ugyanakkor a panasztételi mechanizmusban feltárt hiányosságokat, ami megnehezítheti az egyének számára az alapvető jogok állítólagos megsértésének bejelentését és jogorvoslat kérelmét; megjegyzi, hogy az európai ombudsman e tekintetben késedelmeket állapított meg az ügynökség kötelezettségeinek teljesítésében; elismeri az ügynökség azon kötelezettségvállalását, hogy foglalkozik azokkal a területekkel, amelyekre vonatkozóan az európai ombudsman javítási javaslatokat fogalmazott meg;

27. aggodalmát fejezi ki az FSWG azon megállapításai miatt, amelyek szerint az alapjogi tisztviselőt és a konzultációs fórumot a kezdetektől fogva gyakran nem vonták be az alapvető jogokat érintő kérdésekre vonatkozó szabályok, eljárások és stratégiák kidolgozásába, valamint amiatt, hogy az igazgatótanács és az ügyvezető igazgató nem vette kellőképpen figyelembe az alapjogi tisztviselő és a konzultációs fórum véleményét és ajánlásait; felhívja az ügynökséget, hogy kezdettől fogva teljes körűen és aktívan vonja be az alapjogi tisztviselőt és a konzultációs fórumot valamennyi vonatkozó folyamatba; felhívja az ügyvezető igazgatót, hogy vizsgálja felül kapcsolatát az alapjogi tisztviselővel és a konzultációs fórummal, kellő időben figyelembe véve valamennyi ajánlásukat; sürgeti az ügynökséget, hogy maradéktalanul hajtsa végre az FSWG ajánlásait, és számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak az elért eredményekről;

28. sürgeti az ügynökséget annak biztosítására, hogy az európai integrált határigazgatás végrehajtása során mind a szakpolitikai, mind az operatív tevékenységek tekintetében tegyen eleget az (EU) 2019/1896 rendeletben foglalt valamennyi alapjogi kötelezettségnek; felhívja az ügynökséget, hogy hatékonyan hajtsa végre az FSWG jelentésében és a Parlament (EU) 2021/1615 állásfoglalásában foglalt ajánlásokat, és rendszeresen tájékoztassa a Parlamentet ajánlásainak végrehajtásáról és a folyamatban lévő műveletekről, többek között az alapvető jogok külső határokon történő megsértésével kapcsolatos súlyos incidensekről, valamint arról, hogy az ügynökség azokat hogyan kezelte;

***Belső irányítás, többek között az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyek***

29. aggodalommal megismétli az FSWG hangot adott azzal kapcsolatos aggodalmának, hogy „az ügyvezető igazgató késleltette a három ügyvezetőigazgató-helyettes felvételét, és tartózkodott attól, hogy független hatásköröket ruházzon rájuk", miközben kabinetjét 63 főre bővítette; emlékeztet arra, hogy az FSWG határozottan aggályosnak tartja az ügynökségen belüli fékek és ellensúlyok elégtelenségét; tudomásul veszi, hogy a három ügyvezetőigazgató-helyettes hatáskörét az igazgatótanács határozta meg, és a három álláshelyre vonatkozó álláshirdetéseket 2021. március 24-én tették közzé az Európai Unió Hivatalos Lapjában; felhívja az ügynökséget, hogy a későbbiekben is számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak a felvételi folyamat tekintetében elért előrehaladásról;

***Az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyek***

30. határozottan helyteleníti, hogy– amint azt az FSWG is jelezte – régóta várat magára az alapjogi tisztviselők és az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyek ügyvezető igazgató általi kinevezése, különösen a Frontex ügyvezetői kabinetjének bővítése fényében; megjegyzi, hogy az ügynökség alapjogi tisztviselője 2021. június 1-jén lépett hivatalba; hangsúlyozza, hogy az ügynökség létszámtervét 2020-ban 377 AD álláshelyről 275 AD álláshelyre csökkentették; elismeri, hogy ez hatással volt a teljes személyzeti struktúrára, beleértve 40, az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személy felvételét is; tudomásul veszi az ügynökség ügyvezető igazgatójának nyilatkozatait, miszerint lezárult 20, az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyből álló első csoport felvétele, és 2021. június 1-jétől megkezdődik az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyek képzése, és folyamatban van 20, az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyből álló második csoport kinevezése; aggodalmát fejezi ki, hogy e 20, az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személy közül ötöt AD, tizenötöt AST szintre soroltak; emlékeztet arra, hogy a Parlament az FSWG-jelentésben kiemelte, hogy „ez az alacsonyabb besorolás befolyásolhatja az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személy hatáskörét autonómiáját, és a minősített és érzékeny

információkhoz való hozzáférését, és ezáltal a hatékonyságát is; emlékeztet arra, hogy az ügynökségnek mind a 40, az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyt AD szinten kellett volna foglalkoztatnia a legjobb készségek elsajátítása és a műveletekhez való megfelelő bevetés biztosítása érdekében; emlékeztet azonban arra, hogy a különböző ügynökségek alkalmazottaira vonatkozó korrekciós együttható továbbra is alacsony, és elismeri, hogy az alacsonyabb fizetések negatív hatással lehetnek az európai pályázókra, és nehézségeket okozhatnak egyes ügynökségek munkaerő-felvételében; tudomásul veszi, hogy az FSWG határozottan helyteleníti az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyek felvételében az ügyvezető igazgató által okozott szükségtelen késedelmet; emlékeztet arra, hogy az (EU) 2019/1896 rendelet legalább 40, az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személy 2020. december 5-ig történő felvételéről rendelkezik; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy továbbra sem tettek eleget e kötelezettségnek, és ragaszkodik ahhoz, hogy az ügynökség időben, további késedelem nélkül és AD besorolásban nevezze ki a fennmaradó 20, az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyt, hogy biztosítsa a feladataik független ellátásához szükséges pozíciót; emlékeztet különösen arra, hogy az FSWG megállapította, hogy „az érintett helyszínekhez, eszközökhöz és információkhoz való korlátlan és előzetesen be nem jelentett hozzáférés” kulcsfontosságú az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyek számára; hangsúlyozza továbbá, hogy a tagállamoknak teljes mértékben együtt kell működniük az alapjogi tisztviselővel azáltal, hogy bizonyítékot szolgáltatnak a vizsgált ügyek lényegéről; hangsúlyozza, hogy tisztázni kell az ügynökség arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy a további 20, az alapjogok tiszteletben tartását felügyelő személyt a létrehozott AD7 tartaléklistáról veszik fel, amint további AD7-es besorolású álláshelyeket rendelnek az ügynökséghez, bár a Bizottság kiemelte, hogy az ügynökség már most is elegendő AD álláshellyel rendelkezik;

31. megjegyzi, hogy 2019 novemberében új szabályok léptek hatályba a panasztételi mechanizmusra vonatkozóan, és hogy ezek a szabályok több felelősséget ruháztak az alapjogi tisztviselőre; üdvözli, hogy az ügynökség igazgatótanácsa 2021 februárjában elfogadta az aktualizált alapjogi stratégiát; sürgeti az ügynökség igazgatótanácsát, hogy mielőbb fogadja el az aktualizált stratégia végrehajtására irányuló alapjogi cselekvési tervet, és javítsa az alapvető jogok megsértésének nyomon követésére és bejelentésére szolgáló mechanizmusokat az ügynökségen belül;

32. a mentesítő határozatot kísérő horizontális jellegű egyéb észrevételei tekintetében utal az ügynökségek teljesítményéről, pénzgazdálkodásáról és ellenőrzéséről szóló, 2021. április 29-i állásfoglalására ([12]); felhívja az ügynökséget, hogy rendszeresen nyújtsa be a mentesítésért felelős hatóságnak az (EU, Euratom) 2021/1613 határozatban azonosított kérdésekkel foglalkozó ütemterv végrehajtásának állását, és számoljon be arról a mentesítésért felelős hatóságnak.

([12]) HL L 340., 2021.9.24., 525. o.